

С.В. Сорокіна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Акмен, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.О. Чуйко, канд. техн. наук, ст. наук. співроб., нач. НДС (*ХДУХТ, Харків*)

НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗНАЧУЩОСТІ ОСНОВНИХ НАВИЧОК І ВМІНЬ ФАХІВЦЯ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

На сучасному рівні розвитку цивілізації особливу роль відіграє інноваційний потенціал суспільства, що потребує людей, здатних системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних галузях знання. А це у свою чергу формує соціальне замовлення на нові підходи в системі вищої освіти, нове професійне мислення, нове ставлення викладача до своєї діяльності, результатом якої має бути підготовка «інноваційних кадрів». Для цього в освітній сфері має панувати дух творчості, постійного пошуку, які є живильним середовищем для нових ідей, шукань, досягнень.

Між тим увесь процес набуття вищої освіти має бути спрямованим на формування фахівця здатного вільно і мобільно орієнтуватись у виробничо-науковому просторі, затребуваного на ринку праці, здатного швидко знаходити роботу відповідно отриманим навичкам, вмінням і кваліфікації. Саме формуванню вимог до навичок і вмінь, якими повинен володіти фахівець згідно з кваліфікаційною характеристикою професії зараз присвячено багато методичних розробок, документів та потенціалу викладачів.

При цьому слід враховувати погляд на значущість основних навичок у викладачів, студентів і роботодавців, який не є однотипним. Це підтвердили данні проведенного дослідження серед представників вказаного контингенту із різних інститутів та університетів. При дослідженнях, кожному з опитаних респондентів, було запропоновано вказати свій погляд щодо значущості представленої переліку навичок та вмінь і поставити відповідну оцінку за шкалою від 1 до 10 балів. Проаналізовано результати опитування, які наведено у таблиці. Слід зазначити, що дослідження проводилося серед представників наступних галузей: бізнес, менеджмент, товарознавчі науки, математика, економіка, фізика і хімія.

Аналізуючи таблицю, слід звернути увагу на те, що викладачі поставили основні фундаментальні і базові знання знання з професії на першу позицію в списку, тоді як і випускники, і роботодавці поставили той же самий пункт на восьме і сьоме місце. Якщо порівнювати

викладачів з випускниками, то найбільшими виявилися розбіжності в оцінці значущості володіння комп'ютерними програмами – 2 місце у випускників і 9 – у викладачів) та міжособистісних компетентностей – шоста позиція у випускників і чотирнадцята – у викладачів). Також різним є відношення до знання іноземної мови, яку сучасні роботодавці ставлять на 2 сходинку, даний аспект слід врахувати молодим спеціалістам. І лише погляд на такі навички як вміння використовувати знання на практиці, здатність працювати в команді та культура поведінки були майже однозначно оцінені усіма групами респондентів.

Таблиця

Відношення викладачів, роботодавців, випускників до навичок та вмінь, отриманих протягом навчання у ВНЗ

Навички та вміння	Рейтинг серед опитаних респондентів, бал		
	Викладачі	Роботодавці	Випускники
Вміння використовувати знання на практиці	2	2	3
Основні фундаментальні знання	1	8	8
Рівень базових знань із професії	1	7	7
Навички та вміння до проведення досліджень	4	10	8
Здатність подовжувати отримання знань	3	1	6
Здатність адаптуватись у нових умовах	7	4	5
Вміння знаходити креативне рішення	10	6	9
Швидкість до аналізу ситуацій і прийняття рішень	3	8	5
Володіння іноземними мовами	10	2	8
Володіння різними комп'ютерними програмами	9	5	2
Культура поведінки та спілкування	5	4	4
Здатність працювати в команді	6	5	6

Ці результати означають, що очікування таких груп, як студенти і роботодавці, з одного боку, та викладачі з іншого, щодо бажаних результатів навчання значно різняться. І викладачам при розробці і формуванні навичок і вмінь майбутніх фахівців відповідного профілю слід враховувати першочергово думку роботодавців, оскільки основна мета – це підготовка фахівця, який є здатним вільно і мобільно орієнтуватись у виробничо-науковому просторі, а головне затребуваного на ринку праці, здатного швидко знаходити роботу відповідно отриманим кваліфікації та компетенціям.